

V Bratislave 28. júna 2021

Kancelária prezidentky Slovenskej republiky
Zuzana Čaputová
prezidentka Slovenskej republiky
Bratislava

Vec: Požiadavka na vrátenie zákona o odobrátí nezaslúžených benefitov predstaviteľom komunistického režimu Národnej rade Slovenskej republiky na opätovné prerokovanie

Vážená pani prezidentka,

Asociácia policajtov vo výslužbe (VETERAN POLICE SLOVAKIA), Zväz vojakov Slovenskej republiky, Klub generálov Slovenskej republiky a Asociácia bývalých spravodajských dôstojníkov, s podporou ďalších 12 stavovských organizácií, aktívne vstupovali do legislatívneho procesu k návrhu zákona o odobrátí nezaslúžených benefitov predstaviteľom komunistického režimu, ktorý do Národnej rady Slovenskej republiky doručila skupina poslancov Národnej rady Slovenskej republiky (tlač 516, <https://www.nrsr.sk/web/Dynamic/DocumentPreview.aspx?DocID=497111>).

Žiaľ, naše pripomienky a argumenty neboli akceptované a ani prijaté pozmeňujúce návrhy v druhom čítaní nezmenili to, na čo sme upozorňovali. Schválený zákon je v rozpore so základnými princípmi práva ako je právna istota a predvídateľnosť práva, zákaz retroaktivity, právo na rovnaké zaobchádzanie, zákaz kolektívnej viny, prezumpcia neviny a právo na obhajobu. Schválený zákon nie je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, článkami 1, 12, 13, 35, 39, 46 a 50, ani s Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd, článkami 6 a 14 a ani s Európskou sociálnou chartou (revidovanou), článkami 1 a 23.

Schválený zákon porušuje:

- právo na spravodlivý súdny proces a rovnaké zaobchádzanie v porovnaní s ostatnými starobnými dôchodcami a v porovnaní s nepotrestanými predstaviteľmi komunistického režimu (prokurátori a sudcovia),
- právo na rovnakú ochranu bez akejkoľvek diskriminácie (čl. 4 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd, Ústavný zákon č. 23/1991 Z. z.),
- jeden z najdôležitejších princípov právneho štátu, a to prezumpciu neviny, ktorý je porušený tým, že Ústav pamäti národa vopred určí, kto je „vinný“, kto má byť sankcionovaný. Správny orgán udeľujúci sankciu (krátenie dôchodkovej dávky) je viazaný stanoviskom Ústavu pamäti národa a účastník konania nemá právo brániť sa pred uložením sankcie a
- právo na obhajobu, nakoľko posudzovaná osoba bude najskôr sankcionovaná bez možnosti obhajoby a až po uložení sankcie môže voči nej podať opravný prostriedok.

Schválený zákon ignoruje predošlú platnú právnu úpravu, ktorá už v minulosti postihla bývalých príslušníkov ozbrojených síl a bezpečnostných zborov a je preto nesystémový. Príslušné orgány štátu už raz posúdili, rozhodli a potrestali príslušníkov ozbrojených zborov (z radov Zboru národnej bezpečnosti, zložky Štátnej bezpečnosti, Vojenskej kontrarozviedky, Spravodajskej správy Generálneho štábu Československej

ľudovej armády). Štát už v danej veci rozhodol a vinných potrestal. Schválený zákon zavádza nové konanie v tej istej veci, z čoho vyplýva možnosť dvojitého postihnutia za ten istý čin a možnosť zvrátenia predošlého verdiktu, ktorým sa potvrdzovala spoľahlivosť príslušníkov z „nevinnej“ na „vinnej“.

Schválený zákon je rovnako v rozpore aj s § 7 zákona č. 125/1996 Z. z. o nemorálnosti a protiprávnosti komunistického systému, kde sa uvádza, že „zodpovednosť a spoluzodpovednosť na spáchaných zločinoch je založená na zásade individuálnej zodpovednosti tých, ktorí sa trestných činov dopustili“. Potrestaní by teda mali byť individuálni páchatelia trestných činov a nie paušálne skupiny obyvateľov. Návrh zákona je preto v rozpore s predošlou právnou úpravou a protiústavne aplikuje princíp kolektívnej viny.

Spätné odňatie dôchodkových dávok, resp. prepočty, pri ktorých by neboli priznané nároky za odpracované roky a odvedené poistné počas služby porušujú zákaz retroaktivity, narušajú legitímne očakávania a porušujú práva nadobudnuté platne a v dobrej viere.

Na niektoré rozpory zákona upozornila vládu Slovenskej republiky aj Verejná ochrankyňa práv a Konfederácia odborových zväzov formou zásadných pripomienok (Slov – Lex, <https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2021/267>). Ide napr. o rozpory s čl. 39 ods. 1, čl. 20 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj s čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane základných práv a slobôd. Tieto rozpory vláda Slovenskej republiky neodstránila a ani do dátumu zvolania schôdze nezaujala k nemu stanovisko a tak Národná rada Slovenskej republiky návrh zákon prerokovala bez stanoviska vlády Slovenskej republiky a bez oboznámenia s rozpormi, ktoré boli vznesené v rámci medzirezortného pripomienkového konania.

Súčasne upozorňujeme aj na to, že zákon opätovne postihuje niektoré osoby po viac ako tridsiatich rokoch od revolúcie. Aj táto skutočnosť nie je v súlade s názorom Európskeho súdu pre ľudské práva, nakoľko schválený zákon nepredkladá akceptovateľné argumenty prečo je, práve v tomto období, potrebné postihovať tieto osoby.

Okrem toho, schválený spôsob výpočtu určenia sumy dôchodku v zákone nebude vzhľadom na to, že nenadväzuje na právnú úpravu vypočítavania sumy priznávaného dôchodku v tomto období, v praxi vykonateľný.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti Vás žiadame, aby ste využili svoju právomoc (suspenzívne veto) a po doručení zákona na podpis tento vrátili Národnej rade Slovenskej republiky na opätovné prerokovanie, t. j. aby v rokovaní o zákone ďalej nepokračovala, resp. ho stiahla z rokovania.

Za policajné, vojenské a spravodajské združenia:

JUDr. Hristo Gluškov v. r.
prezident
Asociácia policajtov vo výslužbe
(VETERAN POLICE SLOVAKIA)[®]

plk. v.v. Ing. Ján Paulech v. r.
štatutárny zástupca
Zväz vojakov Slovenskej republiky

genmjr. v.v. Ing. František Blanárik v. r.
predseda
Klub generálov Slovenskej republiky

plk. gšt. v.v. Ing. Jaroslav Gofjár, MSc. v. r.
predseda
Asociácia bývalých spravodajských dôstojníkov

Za správnosť vyhotovenia: JUDr. Hristo Gluškov

